

Malmin lentoaseman ystävät ry

Olemme tarkastelleet yleiskaavaehdotusta ja lausumme siitä sekä yleisesti että erityisesti Malmin lentoaseman aluetta koskien.

Yleiskaavaehdotuksen esitystapa on liian epämääräinen

Yleiskaavaehdotuksen epätarkan esitystavan vuoksi kyseessä on käytännössä ehdotus avoimeksi valtakirjaksi rakentaa kaupunkia miten tahansa. Ehdotus on täten lähtökohdiltaan epäonnistunut eikä täytä yleiskaavan tarkoitusta.

Kaupunginvaltuusto ei voi tehdä päätöstä itse aloittamastaan merkittävästä suunnanmuutoksesta

Yleiskaavan visio on nykyisen kaupunginvaltuuston toimikaudella ulotettu erikoisen pitkälle aikavälille, vuoteen 2050 asti. Sitä ohjaa perustelematon kaikkein nopeimman kasvun väestöennuste, josta yleiskaavaehdotus pyrkii tekemään itseään toteuttavan.

Edellisten kuntavaalien alla tämä Helsingin kehityssuunnan merkittävä muutoshanke ei ollut helsinkiläisten tiedossa. Helsingin kaupungin uudet, oleellisesti aiemmista poikkeavat kasvutavoitteet ja niitä tukeva yleiskaavatyö on kokonaisuudessaan tehty nykyisen valtuuston toimiaikana. Tavoitteena on, että Helsingin tulevaisuudenkuvaa merkittävästi muuttavan hankkeen alulle pannut valtuusto myös vahvistaa yleiskaavan.

Tällainen menettely estäisi helsinkiläisiä ottamasta äänestämällä kantaa kaupunkinsa tulevaisuuteen, eikä heillä siten olisi mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristöönsä merkittävästi muuttavaan hankkeeseen perustuslain edellyttämällä tavalla.

Vaadimme siirtämään koko yleiskaavan käsittelyn seuraavalle valtuustolle vuoden 2017 kuntavaalien jälkeiseen aikaan. Yleiskaava on laadittava sen tarkoituksen mukaiseksi ajaksi, 10–15 vuodeksi.

Yleiskaavan valmistelussa ja perusteluissa on suuria virheitä

Yleiskaavaehdotuksessa Malmin lentokenttäalueelle esitetyt ratkaisut perustuvat lukuisiin virheellisiin esityksiin ja olettamuksiin. Valmistelumateriaalissa 1.12.2015 todetaan mm. ”Lentotoiminnan päättymisestä ja viranomaistoimintojen siirtymisestä muualle on tehty tarvittavat päätökset, joten alueen taajamarakentaminen on maakuntakaavan mukaista.” Raportissa väitetään myös hallituksen linjanneen julkisen talouden suunnitelmassaan 2015–2018, että lentokenttäalue otetaan asuinkäyttöön. Siinä kerrotaan myös Finavian päättäneen lopettaa lentotoiminnan Malmin lentokentällä vuoden 2016 lopussa.

Yksikään näistä väitteistä ei pidä paikkaansa. Mitään päätöksiä lentotoiminnan päättymisestä ei ole tehty. Hallitus ei voi linjata yksittäisen kaupungin maankäyttöä, eikä ole näin tehnytkaan. Finavia ei voi päättää lentotoiminnan lopettamisesta.

Virkamiestyö on ollut selkeästi huolimaton. Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ole voinut tehdä päätöksiään totuudenmukaisin perustein, ja on voinut muissakin kohdissa tulla johdetuksi harhaan vajavaisin tai suorastaan virheellisin tiedoin.

Vuorovaikutuksessa on vakavia puutteita

Malmin lentokenttäalueen suunnittelusta on järjestetty useita yleisötilaisuuksia ja työpajoja. Niissä kaikissa osallistujien selkeä enemmistö on esittänyt lentotoiminnan jatkamista. Nämä esitykset on jätetty huomiotta ja kirjaamatta rajaamalla tilaisuuksien lähtökohdaksi vain kentän asuntorakentamisen suunnittelu. Demokratian toteutuminen on näin estynyt paitsi Yleiskaavan aikataulullisella tavoitteella, joka toteutuessaan estäisi kaupunkilaisten vaikuttamisen kaavahankkeeseen kuntavaalien kautta, myös itse kaavaprosessiin liittyvässä vuorovaikutuksessa.

Kaavatyössä on huomioitava, että Malmin lentotoiminnan jatkamista vaatii jo lähes 71 000 kansalaista adressillaan, ja että 6.10.2015 Helsingin kaupungille toimitettu ilmailukäytön jatkoa vaativa kuntalaisaloite oli yli 13 000 helsinkiläisen allekirjoittamana osallistujamäärältään Suomen historian ylivoimaisesti suurin.

Vaikutus Helsingin ja Suomen kannalta

Lentotoiminnan lakkautuksen vaikutuksia yleisilmailuun, pääkaupunkiseudun saavutettavuuteen ja pelastustoimintaan ei ole tutkittu riittävästi. Toisin kuin Helsinki-Vantaa, Malmin lentoasema on vapaalla aikataululla palveleva kansainvälinen lentokenttä. Sellaisena se on ainoa laatuaan 150 km säteellä.

Euroopan lentoliikenteen ennusteiden mukaan liikenteen volyyymi kasvaa perusskenaarioissakin kaksinkertaiseksi vuosina 2010–2030. Euroopan parlamentti on päätöslauselmassaan ilmaissut vakavan huolensa juuri yleisilmailua ja liikelentotoimintaa palvelevan lentokenttäkapasiteetin riittävydestä tulevaisuudessa kehottaen jäsenmaita paitsi varjelemaan tällaisia lentokenttiä ja rakentamaan niitä lisää. Vapaa, nopea ja sujuva saavutettavuus ilmaitse on merkittävää kilpailuetu metropolille.

Toimitamme asiaa selkeyttäväksi materiaaliksi tammi-helmikuun vaihteessa valmistuvan, yleisilmailun ja yleisilmailulentokenttien positiivisesta vaikutuksesta erilaisilla metropolialueilla käsittelevän reportaasin, jonka edellytämme otettavan huomioon tämän lausunnon liitteenä.

Finavian mahdollisesta vetäytymisestä huolimatta lentotoiminta Malmilla jatkuu. Helsingin kaupungille on ilmoittautunut halukas lentotoimintaoperaattori, ja neuvottelut ovat käynnissä. Lisäksi Trafi on lausunut, että lentotoiminta voi jatkua myös ilman operaattoria. Malmin modernisoimiseksi liikelentoja varten ei tarvita kalliita investointeja, vaan käytössä olevan GPS-lähestymismenetelmän parantaminen riittää.

Kaavaehdotus sivuuttaa Malmin lentokenttäalueen valtakunnallisen kulttuuriympäristön ja luontoarvot

Malmin lentokenttäalue on kokonaisuutena valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asuntorakentaminen sinne ehdotuksen mukaisesti olisi suorassa ristiriidassa tämän kanssa. Museovirasto on selkeästi lausunut lentokentän ilmailutoiminnan säilyttämisen puolesta. Kentän RKY-alue on esitetty suojeltavaksi rakennusperintölain nojalla. Alueen luonto-, historia- ja kulttuuriarvot on tuotu esille kuntalaisaloitteessa, jonka edellytämme otettavan huomioon tämän muistutuksen osana. Esimerkiksi kesällä 2015 tehdyissä alustavissa tutkimuksissa Malmin lentokenttä todettiin merkittäväksi lepakoalueeksi. Kaikki Suomen lepakolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joille edellytetään tiukkaa suojelua.

Kentän suunnittelualueen 25 000 asukkaan tavoite voidaan viitteenä olevan vaihtoehdoisen kaavarungon mukaisesti toteuttaa Malmin lentokenttään ja sen luontoarvoihin kajoamatta huomattavasti edullisemmin perustamiskustannuksin.

Vaadimme, että yleiskaavaehdotus sekä kokonaisuutena että erityisesti Malmin lentokenttäalueen osalta palautetaan valmisteluun, ja että lopullisen kaavan vahvistaminen siirretään seuraavan valtuuston tehtäväksi. Lentokenttäalue on säilytettävä ilmailukäytössä ja sitä on ryhdyttävä kehittämään kokonaisuutena aktiivisesti liiketaloudellisista lähtökohdista.

Pyydämme saada tässä muistutuksessa esitettyihin näkökohtiin kaupungin perustellut kannanotot osoitteeseen info@malmiairport.fi.

Helsingissä 27.1.2016

Timo Hyvönen
Puheenjohtaja
Malmin lentoaseman ystävät ry

Viitteet

- [1] Vuorovaikutusraportti 1.12.2015 liitteinen, http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Esitys/2015/Ksv_2015-12-01_Kslk_29_EI/66EFE0D3-4A0C-4CA0-8B02-D6D10FAF98B6/Liite.pdf
- [2] Kansalaisaloite Malmin lentoaseman säilyttämiseksi ilmailukäytössä, <http://www.malmiairport.fi/6-10-2015-helsinkilaiset-vaativat-sailyttamaan-malmin-lentoaseman-ilmailukaytossa-kuntalaisaloite-liitteinen-luovutettu/>; <https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/983>
- [3] Euroopan parlamentin päätöslauselma 3. helmikuuta 2009 yleisilmailun ja liikentotoiminnan kestävästä tulevaisuudesta, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P6-TA-2009-0036+0+DOC+PDF+V0//FI>
- [4] <http://www.malmiairport.fi/svenska-dagbladet-22-12-2015-selvitykset-tukholman-bromman-city-kentan-sulkemisesta-lopetettu/>
- [5] Reportaasi yleisilmailun mahdollisuuksista ja toteutumisesta maailmalla (toimitetaan)
- [6] Malmille tarjolla uusi lentokenttäoperaattori, <http://www.malmiairport.fi/3-12-2015-malmille-tarjolla-uusi-lentokenttaoperaattori/>
- [7] Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009), http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_kartta.aspx?KOHDE_ID=1560&OBJECTID=24017
- [8] Museoviraston kanta Malmin lentoaseman kulttuuriarvoon, <http://www.malmiairport.fi/il-24-11-2015-massiivinen-vahinko-museovirasto-haluaa-sailyttaa-malmin-lentokentan/>
- [9] Malmin lentokenttäalueen suojeluhakemus rakennusperintöä koskevan lain nojalla, <http://www.malmiairport.fi/tiedote-15-10-2015-malmin-lentoasemakokonaisuus-esitetty-suojeltavaksi/>
- [10] Vaihtoehtoinen Malmin suunnittelualueen kaavarunkoehdotus, <http://www.malmiairport.fi/25000-asukasta-rky-alue-sailyttaen-uusi-kaavarunkoehdotus-julkaistu/>
- [11] Malmin lentokenttäalueen lepakkokartoitus 2015, alustava raportti, http://www.malmiairport.fi/wp-content/uploads/2015/10/06_Malmin-Lentoaseman-Lepakkokartoitus-2015-v%C3%A4liraportti-ja-liite.pdf
- [12] Luonnonsuojeluasetus, liite 5: Suomessa esiintyvät luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut eläinlajit, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>; Lajiliitteet, http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ja_lintudirektiivien_lajit